

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny

KPS.411.001.05.2021

Pani
Agnieszka Iwulska
Prezes
Fundacji Róża Wiatrów
ul. gen. Stanisława Maczka 26 lok. 34
10-693 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/21/001 Realizacja konkursu „Po pierwsze rodzina!” przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej
oraz wybrane organizacje pozarządowe

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Fundacja Róża Wiatrów (dalej: Fundacja) ul. gen. Stanisława Maczka 26 lok. 34, 10-693 Olsztyn
Kierownik jednostki kontrolowanej	Agnieszka Iwulska, Prezes Fundacji od 27 września 2017 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Prawidłowość przygotowania i wykonania zadania publicznego określonego w umowie.2. Osiągnięcie zakładanych efektów i ocena metod ich pomiaru.3. Przestrzeganie zasad wykorzystania środków.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2021 (I półrocze).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny
Kontroler	Anna Rżysko, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPS/64/2021 z 29 listopada 2021 r.

(akta kontroli str. 1-2)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Fundacja zrealizowała zadanie pn. „Rodzina to drużyna”³ w ramach I edycji I Otwartego konkursu ofert w zakresie promocji rodziny „Po pierwsze rodzina!” na rok 2020⁴, na które otrzymała z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dotację w wysokości 600 000 zł. Zamieszczony w harmonogramie i kosztorysie projektu zakres przedmiotowy działań oraz cele zostały zrealizowane. NIK pozytywnie ocenia także działania promocyjne przeprowadzone przez Fundację. Projekt polegający na organizacji konferencji online był szeroko promowany w mediach społecznościowych w wyniku zaangażowania do współpracy 30 twórców internetowych. Liczba osób, które zarejestrowały się na stronie www.rodzinatodruzyna.pl, aby obejrzeć konferencję wyniosła 10 819. W okresie od 20 listopada 2020 r. do 18 stycznia 2022 r. konferencję wyświetlono 105 158 razy.

Ujawnione nieprawidłowości dotyczyły sfinansowania z dotacji kosztów niekwalifikowalnych, tj. kosztów, które nie były racjonalne, efektywne oraz odnoszące się jednoznacznie do projektu. Dotyczyło to m.in. zapłaty wynagrodzenia za opracowanie pomysłu projektu, zakupu wyposażenia meblowego, wykładziny pcv, głośnika, drona z akcesoriami, klimatyzatora, wentylatora. Łączna kwota wydatków niekwalifikowalnych wyniosła 56 241,77 zł. Zakupione przedmioty nie zostały także oznaczone logo Programu, do czego Fundacja była zobowiązana.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prawdliwość przygotowania i wykonania zadania publicznego określonego w umowie

Opis stanu faktycznego

1.1. Fundacja została ustanowiona aktem notarialnym z dnia 22 czerwca 2017 r. Została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 27 września 2017 r.

Fundacja została ustanowiona, m.in. w celu działalności w zakresie oświaty, pomocy społecznej w tym pomocy materialnej dla osób najuboższych (w szczególności rodzin wielodzietnych), działalności na rzecz rodziny poprzez wspieranie rodziców w ich zadaniach wychowawczych i edukacyjnych.

(akta kontroli str. 3-19)

Fundacja brała udział w I edycji Otwartego konkursu ofert w zakresie promocji rodziny „Po pierwsze rodzina!” na rok 2020, zorganizowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Fundacja złożyła ofertę na realizację projektu „Rodzina to drużyna” w dniu 27 czerwca 2020 r. Głównym celem projektu było pokazanie atrakcyjności i potencjału silnej i zgranej rodziny oraz poprawa wizerunku rodziny w mediach społecznościowych. Projekt miał na celu również poszerzanie wiedzy oraz świadomości rodziców na temat sprawnej organizacji życia rodzinnego, zaangażowania obydwojga rodziców w proces wychowawczy i wykonywania obowiązków domowych. Oferta zawierała m.in. określenie miejsca realizacji zadania, opis poszczególnych działań w zakresie realizacji zadania i harmonogram w podziale na działania. Opis działań merytorycznych zawarty w ofercie był spójny z harmonogramem i kosztorysem. Oferta spełniała warunki i wymagania oraz zawierała załączniki

² NIK formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: projekt.

⁴ Dalej: Program.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

określone w rozdziale IV pkt 1-4 regulaminu konkursu. Zgodnie z regulaminem została złożona za pośrednictwem formularza zamieszonego w systemie www.witkac.pl.

W ofercie przedstawiono kosztorys projektu opiewający na kwotę 600 000 zł, sfinansowany w całości z otrzymanej dotacji. W dokumencie tym na poszczególne działania (koszty merytoryczne) zaplanowano łącznie 480 000 zł, natomiast kwotę 120 000 zł – na pokrycie kosztów administracyjnych. Fundacja wcześniej nie korzystała z dotacji publicznych.

(akta kontroli str. 38-80, 777)

W dniu 16 września 2020 r. pomiędzy Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a Fundacją, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁶, została zawarta umowa o realizację zadania publicznego. Termin realizacji zadania i poniesienia wydatków na jego realizację określono na okres od dnia 15 września 2020 r. do dnia 31 grudnia 2020 r. Zleceniodawca zobowiązał się do przekazania na realizację zadania publicznego środków finansowych w wysokości 600 000 zł, które 22 września 2020 r. zostały przekazane na wskazany w umowie wyodrębniony rachunek bankowy Fundacji.

(akta kontroli str. 81-130, 415)

W trakcie realizacji zadania publicznego w dniu 10 listopada 2020 r. Fundacja zgłosiła do Ministerstwa potrzebę zmiany zakresu działań w projekcie. Ostateczna wersja kosztorysu została przesłana 27 listopada 2020 r. Aneks do umowy został zawarty 31 grudnia 2020 r. Zmiany dotyczyły m.in. przesunięć wydatków pomiędzy poszczególnymi pozycjami kosztorysu i związane były z poziomem wynagrodzeń poszczególnych twórców internetowych i prelegentów zaangażowanych do projektu.

(akta kontroli str. 563-570, 573-576)

Zgodnie ze złożoną ofertą, projekt adresowany był do twórców internetowych oraz młodych osób wkraczających w dorosłe życie i podejmujących pierwsze życiowe decyzje, a także młodych małżeństw i młodych rodziców. Głównym działaniem w ramach projektu była organizacja konferencji online pn. „Rodzina to Drużyna”. Do jej przeprowadzenia zaangażowano czworo prelegentów oraz siedmiu panelistów. Przeprowadzenie konferencji poprzedzało nagranie i rozpowszechnienie w social mediach 10 filmów promujących życie rodzinne oraz planowaną konferencję. Ponadto, do projektu zaangażowano 22 twórców internetowych, którzy na swoich kontach internetowych⁷ zachęcali osoby obserwujące do udziału w konferencji live. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z ofertą stanowiącą załącznik do umowy zmienionej aneksem. Zrealizowano działania wskazane w ofercie, z wyjątkiem działania 5.1. – Płatne spoty promocyjne na stronie Facebook Instagramie i platformie Youtube. Prezes Fundacji wyjaśniła, że nie zrealizowano tego działania ze względu na brak pewności, co do wystawienia dokumentów księgowych do końca okresu realizacji zadania publicznego. Ponadto, Fundacja w ramach innego działania przeprowadziła szeroką kampanię informacyjno-reklamową za pośrednictwem twórców internetowych.

Sprawozdanie z realizacji zadania publicznego zostało złożone przez Fundację do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej⁸ terminowo, w dniu 30 stycznia 2021 r. W wyniku wezwań do korekty sprawozdania oraz złożenia dodatkowych dokumentów i wyjaśnień, Fundacja złożyła korekty sprawozdania w dniach: 18 lutego 2021 r., 28

⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 1057, ze zm.

⁷ Typu: Instagram, Facebook, blog.

⁸ Z dniem 6 października 2020 r. – na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 października 2020 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej (Dz. U. poz. 1735) – w drodze przekształcenia Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zostało utworzone Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Dalej: Ministerstwo.

lipca 2021 r., 20 sierpnia 2021 r. i 25 sierpnia 2021 r. Dodatkowe wyjaśnienia dotyczyły m.in. wydatkowania środków publicznych na laptop oraz telefony komórkowe (2 szt.), dron z akcesoriami oraz przekazania poświadczeń wydatkowania środków w ramach działania I.6.4.⁹. Korekta sprawozdań wynikała z uszczegółowienia kosztów administracyjnych oraz zmniejszenia kwoty kosztów realizacji zadania w związku ze zwrotem dodatkowych środków¹⁰.

Fundacja wydatkowała 579 433,83 zł oraz, zgodnie z § 9 pkt 2 i 3 umowy, zwróciła do Ministerstwa na wskazany w tym dokumencie rachunek kwotę 20 566,17 zł¹¹.

(akta kontroli str. 39-40, 149-154)

1.2. Działalność organizacji w zakresie realizowanego projektu nie miała charakteru odpłatnego. Za możliwość wzięcia udziału w konferencji live oraz za korzystanie ze stron i mediów społecznościowych promujących projekt, Fundacja nie pobierała opłat. Z realizacji projektu Fundacja nie uzyskała przychodu.

(akta kontroli str. 153)

1.3. Zgodnie z wzorem oferty, w pkt III wskazano opis zespołu, który realizował projekt. Koordynatorem projektu i jednocześnie ekspertem była osoba posiadająca doświadczenie jako prowadząca szkolenia, aktywnie zaangażowana w przełamywanie stereotypów dotyczących kobiet i matek wielodzietnych rodzin. Do projektu zaangażowano także eksperta – wykładowcę akademickiego, autorkę publikacji w zakresie języka, komunikacji i ich znaczenia w życiu dzieci i młodzieży.

(akta kontroli str. 89-90)

W zakresie organizacji konferencji oraz działań ją promujących Fundacja zawarła umowę z osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą. W zakresie wyboru podmiotu organizującego projekt Prezes Fundacji wyjaśniła, że dokonano rozeznania na rynku, tj. sprawdzono oferty firm zajmujących się organizacją podobnych wydarzeń. Fundacja nie przedstawiła jednak dokumentów to potwierdzających.

(akta kontroli str. 190-197, 593)

Poziom wynagrodzeń osobowych wypłacanych przy realizacji dotowanych zadań nie naruszał zasad konkursu. W ramach kontrolowanego projektu nie wykazywano wartości kosztów pokrytych z wkładu osobowego. Fundacja na potrzeby realizacji zadania publicznego „Rodzina to drużyna”, podpisała 23 umowy cywilnoprawne, w tym m.in. dotyczące¹²:

- a) promocji konferencji w mediach społecznościowych¹³;
- b) udziału w nagraniu promującym konferencję¹⁴;
- c) udziału w konferencji jako panelista lub wykładowca¹⁵.

Pozostałe umowy cywilnoprawne dotyczyły m.in. prowadzenia profili społecznościowych dedykowanych projektowi, zaprojektowania logo projektu oraz layout strony internetowej projektu¹⁶.

Realizując projekt Fundacja zawarła również umowy z 26 podmiotami gospodarczymi. Dotyczyły one m.in.

⁹ Działania obejmujące wynagrodzenie dla firmy organizującej konferencję i poprzedzające ją działania promocyjne.

¹⁰ W wyniku przesłania skanów dowodów księgowych oraz złożenia dodatkowych wyjaśnień Ministerstwo wezwało Fundację za pośrednictwem poczty elektronicznej do zwrotu środków w kwocie 4635,73 zł.

¹¹ Różnica między kwotą otrzymanej dotacji (600 000 zł) i sumy wszystkich kosztów zadania (579 433,83 zł).

¹² We wszystkich przypadkach podano kwoty brutto.

¹³ Umowy zawarto na łączną kwotę 12 043 zł; wartość poszczególnych umów wynosiła od 290 zł do 3300 zł.

¹⁴ Umowy zawarto na łączną kwotę 23 237 zł; wartość poszczególnych umów wyniosła od 4546 zł do 7691 zł.

¹⁵ Umowy zawarto na łączną kwotę 19 910 zł; wartość poszczególnych umów wyniosła od 2460 zł do 5450 zł.

¹⁶ Łączny koszt pozostałych umów cywilnoprawnych wyniósł 16 500 zł.

- a) promocji konferencji w mediach społecznościowych¹⁷,
- b) udział w konferencji z prelekcją¹⁸,
- c) udział w nagraniu spotu promującego konferencję¹⁹,
- d) realizacji sesji filmowej i montażu 10 spotów²⁰,
- e) produkcji, streamingu i techniki audiowizualnej²¹.

Wyboru twórców internetowych dokonywano na podstawie oceny treści publikowanych na profilach społecznościowych, oceny zaangażowania społecznego i realnego zasięgu.

(akta kontroli str. 581-584)

Umowy z osobami fizycznymi, jak i podmiotami gospodarczymi nie zawierały daty zawarcia umowy, jak i nie nadawano im numeru. Prezes Fundacji wyjaśniła, że brak numeru wynikał z ograniczenia czasowego na organizację konferencji i działania je poprzedzające.

(akta kontroli str. 600)

1.4. Limity kosztów związanych z obsługą realizacji kontrolowanego zadania zostały zachowane²². Z otrzymanej dotacji w kwocie 600 000 zł wydatkowano łącznie 579 433 zł, tj. 96,6%, w tym 473 136 zł stanowiły koszty merytoryczne (81,7% zrealizowanych wydatków) oraz 106 297 zł koszty administracyjne (18,3%). Zarówno suma poniesionych kosztów merytorycznych, jak i administracyjnych stanowiła 96,6% kwot zaplanowanych w harmonogramie finansowym. Na potrzeby realizacji projektu prowadzona była ewidencja księgową dla kategorii kosztów.

(akta kontroli str. 151-153)

Ponoszone przez Fundację koszty były przewidziane w budżecie projektu i zrealizowane w okresie zaplanowanym w umowie, tj. od 15 września 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności skutkujących zaplaceniem odsetek. Koszty zostały prawidłowo zaewidencjonowane w księgach rachunkowych. Poniesione koszty zostały udokumentowane w przekazanym do Ministerstwa sprawozdaniu sporządzonym na podstawie zapisów w prawidłowo prowadzonej ewidencji księgowej.

(akta kontroli str. 370-414)

1.5. Fundacja przestrzegała zasady obrotu bezgotówkowego. Kontrolowana jednostka była jedynym posiadaczem wskazanego w umowie rachunku bankowego. Prowadzono wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową środków finansowych otrzymanych na realizację zadania w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych. Wszystkich płatności dokonywano z rachunku bankowego, na które wpłynęły środki z dotacji. Wielkości i tytuły przedstawione w ewidencji księgowej oraz daty dokonywania przelewów były tożsame z danymi przelewów bankowych. Wykorzystanie dotacji następowało przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja została udzielona, zgodnie z art. 168 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²³.

(akta kontroli str. 370-414, 447-562)

1.6. Fundacja zawarła umowę z osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą (dalej: Wykonawca) w dniu 2 czerwca 2020 r. w zakresie przystąpienia do składania wniosku o udzielenie dotacji w konkursie „Po pierwsze rodzina!”. Otwarty konkurs

¹⁷ Łącznie zawarto umowy na kwotę 82 197 zł; wartość poszczególnych umów wynosiła od 600 zł do 19 680 zł.

¹⁸ Zawarto jedną umowę na kwotę 6150 zł.

¹⁹ Łącznie umowy zawarto na kwotę 40 830 zł; wartość poszczególnych umów wynosiła od 1230 zł do 12 300 zł.

²⁰ Zawarto jedną umowę na kwotę 50 000 zł.

²¹ Zawarto jedną umowę na łączną kwotę 25 000 zł.

²² Koszty administracyjne mogły stanowić maksymalnie 25% dotacji, a koszty merytoryczne powinny stanowić co najmniej 75% dotacji (Cześć A, Roz. III, pkt 6 regulaminu).

²³ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.

ofert został ogłoszony trzy dni później, tj. 5 czerwca 2020 r. Prezes Fundacji wyjaśniła, że w dacie zawarcia umowy nastąpił błąd i poprawna data to 22 czerwca 2020 r. Ponadto, w umowie wskazano nieprawidłowy numer NIP. Prezes Fundacji wyjaśniła, że błąd w numerze NIP wynika z pomyłki edytorskiej.

(akta kontroli str. 190-197, 782)

Dokonując wyboru Wykonawcy w zakresie realizacji projektu, Fundacja dokonała rozeznania rynku – sprawdzano m.in. oferty firm organizujących tego typu wydarzenia. Fundacja nie przedstawiła jednak dokumentów to potwierdzających.

(akta kontroli str. 592)

Umowa z Wykonawcą dotyczyła m.in. opracowania pomysłu konferencji, opracowania koncepcji i stworzenia agendy konferencji, konsultacji i nadzoru nad grafiką projektu, stworzenia koncepcji strony internetowej konferencji, poszukiwania, wybór, negocjacje wynagrodzenia, przygotowanie umów dla blogerów, twórców internetowych, ekipy filmowej, fotografa, poszukiwania sali wraz z cateringiem. Łączny kwota, na jaką zawarto umowę wyniosła 100 000 zł (brutto). Fundacja nie przedstawiła dokumentów potwierdzających dokonane rozeznanie cenowe w zakresie ustalenia wynagrodzenia dla organizatora tego typu przedsięwzięcia. Prezes Fundacji wyjaśniła, że wynagrodzenie za poszczególne działania ustalono na podstawie m.in. rozmów telefonicznych z agencjami eventowymi dotyczących kosztów organizacji konferencji online w tak krótkim przedziale czasowym.

(akta kontroli str. 595)

W przypadku umów z twórcami internetowymi decydujące znaczenia w zakresie ustalenia wysokości wynagrodzenia miała stawka przedstawiana Fundacji przez tych twórców. W drugiej kolejności brano pod uwagę treści publikowane na poszczególnych profilach, czy były one zbieżne z celami konferencji, liczby osób obserwujących, a także wartość marketingową i wizerunkową poszczególnych twórców. Stawki poszczególnych twórców wahały się od 600 zł do 19 680 zł. Wyższe wynagrodzenie dla danego twórcy korelowały z dużą wartością marketingową konta i liczbą osób je obserwujących, co bezpośrednio przekładało się na zasięg kampanii informacyjnej i dotarcie do jak największej liczby osób potencjalnie zainteresowanych udziałem w konferencji.

(akta kontroli str. 600)

Ustalając wynagrodzenie z podmiotami gospodarczymi, na etapie sporządzania oferty konkursowej jak i późniejszej realizacji projektu zastosowano rozeznanie rynku w internecie i wybrano ofertę cenowo najkorzystniejszą. W zakresie ostatecznego wyboru wykonawcy istotne znaczenie miał też termin realizacji projektu.

(akta kontroli: str. 593)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Fundacja – na podstawie oferty oraz zgodnie z umową o realizację zadania publicznego zawartej z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – wykonała zadanie publiczne w limicie kosztów związanych z obsługą jego realizacji, dla którego prowadziło wyodrębnioną ewidencję finansowo-księgową. Realizując zadanie sporządziła i terminowo złożyła do Ministerstwa sprawozdanie z realizacji zadania publicznego.

OBSZAR

2. Osiągnięcie zakładanych efektów i ocena metod ich pomiaru

2.1. Fundacja dokonała rozpoznania potrzeb w zakresie wspierania małżeństwa jako najlepszego środowiska opiekuńczo-wychowawczego dla dzieci, przygotowania młodych par do radzenia sobie z wyzwaniami życia rodzinnego, tworzenia otoczenia szczególnie przyjaznego rodzinom, a także upowszechniania informacji, kompetencji i wytworzonych w jego ramach narzędzi oraz skupienia wspólnotowej aktywności na trosce o rodzinę. W tym zakresie analizowano badanie Centrum Badania Opinii Społecznej na ten temat oraz portale i profile parentingowe²⁴ zajmujące się tematyką wspierania rodzin.

Fundacja już w ofercie założyła, że konferencja będzie miała charakter ogólnopolski, dlatego jej przeprowadzenia nie konsultowano z lokalnymi instytucjami jak też projekt nie był realizowany we współpracy z innymi instytucjami.

(akta kontroli str. 592)

2.2. Głównym założeniem projektu było przeprowadzenie ogólnodostępnej konferencji na żywo pt. „Rodzina to drużyna”. Konferencja odbywał się z udziałem czterech wykładowców oraz ośmiu twórców internetowych.

Konferencję poprzedzała jej promocja, która odbywała się na kilku płaszczyznach. Do projektu zaangażowano 22 twórców internetowych, prowadzących m.in. konta na Instagramie. W ramach zawartych umów zobowiązali się do publikacji dwóch filmików na swoim koncie²⁵ oraz publikacji postu wraz z informacją o konferencji. Wyboru twórców dokonano w oparciu m.in. o liczbę osób obserwujących dane konto, jak i zawartość merytoryczną konta. Zasięg kont twórców był ogólnopolski.

(akta kontroli str. 594)

Celem projektu było dotarcie z informacją o konferencji do jak największej liczby odbiorców. W tym celu zaangażowano znanych influencerów. Ocena samej konferencji dokonywana była przez uczestników w trakcie jej trwania za pośrednictwem czat live. Uczestnicy konferencji mieli także możliwość pozostawienia komentarza na kontach poszczególnych twórców internetowych. Fundacja nie opracowała ani nie udostępniła uczestnikom projektu anonimowej ankiety z oceną satysfakcji.

(akta kontroli str. 595)

W ofercie nie wskazano liczby osób będących potencjalnymi odbiorcami projektu. Do czasu konferencji na stronie internetowej zarejestrowało się prawie 11 000 osób. Do 31 grudnia 2020 r. liczba osób odwiedzających stronę wyniosła ponad 18 000 osób, a konferencja została wyświetlona 79 497 razy. Do 18 stycznia 2022 r. liczba osób odwiedzających stronę wyniosła 28 360 osób a konferencję wyświetlono 105 158 razy.

(akta kontroli str. 756)

2.3. Fundacja miała znacznie ograniczony czas na realizację projektu. Umowa z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) została zawarta 16 września 2020 r. Fundacja założyła przeprowadzenie konferencji w listopadzie z uwagi na to, że grudzień jest miesiącem przedświątecznym i konferencja nie miałaby takiego zainteresowania jak w miesiącach wcześniejszych. Od momentu wpływu środków finansowych z dotacji do ustalenia prelegentów i współpracowników Fundacja miała niecałe dwa miesiące. Inną trudnością zgłaszaną przez Fundację był

²⁴ M.in. dostępne na www.youtube.com.

²⁵ Filmiki tzw. sety publikowany są jako Instastories przez 24 godziny na koncie na Instagramie.

fakt, że część internetowych twórców odmawiała współpracy ze względu na fakt, że był to projekt finansowany w ramach programu rządowego.

Po zakończeniu projektu, Fundacja prowadziła szkołę i wspierała rodziny w wychowaniu dzieci.

(akta kontroli str. 595)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Fundacja zrealizowała zaplanowane rezultaty i działania merytoryczne wskazane w harmonogramie i kosztorysie projektu. Zaplanowaną konferencję poprzedziły działania promocyjne w mediach społecznościowych oraz filmy promujące rodzicielstwo. Łączna liczba osób, które zarejestrowały się na stronie projektu wyniosła 10 819 osób. Do końca trwania projektu liczba wyświetleń konferencji wyniosła 79 497.

OBSZAR

3. Przestrzeganie zasad wykorzystania środków

Opis stanu
faktycznego

3.1. Koszty wskazane w rozliczeniu projektu konkursu wynikały z ewidencji księgowej. Wyodrębniono konta księgowe, na których ewidencjonowano koszty podawane w rozliczeniu projektu²⁶. Kwoty wykazane w rozliczeniach projektu były zgodne z danymi z zestawień obrotów i sald dla kont analitycznych za okres objęty rozliczeniem. Obsługę księgową Fundacji, w tym ewidencję księgową realizacji wydatków badanej dotacji, prowadziło zewnętrzne biuro rachunkowe.

(akta kontroli str. 419-446)

W ramach kosztów administracyjnych zakupiono wyposażenie biurowe, dron z akcesoriami, aparat – lustrzanekę, odkurzacz, głośnik, laptop, wykładzinę pcv, klimatyzator oraz wentylator, które to nie były kosztami racjonalnymi i niezbędnymi do realizacji projektu. Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 531-562)

Ponadto, w wyniku dokonanych oględzin rzeczy zakupionych w ramach projektu stwierdzono, że nie zostały one oznaczone logo Programu lub informacją wskazującą na sfinansowanie w ramach Programu. Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 784)

3.2. Objęte szczegółowym badaniem 50 dowodów księgowych, tj. wszystkich rozliczonych w ramach kontrolowanego zadania wykazało, że wydatki zostały poniesione w okresie realizacji zadania, zgodnie z zawartą umową. Objęte badaniem dowody księgowe zawierały elementy określone w art. 21 ust. 1 uor. Wszystkie objęte badaniem dowody księgowe, opłacone w 2020 r., były sprawdzane pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym w marcu 2021 r. mimo, że zgodnie z przyjętymi w jednostce zasadami rachunkowości, rokiem obrotowym jednostki był rok kalendarzowy. Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Skontrolowane wydatki wynikające z ww. dowodów księgowych były przewidziane w budżecie projektu oraz udokumentowane zgodnie z regulaminem (Część B, Roz. II, pkt 2). Wydatki poniesione z tytułu realizacji projektu zostały zarejestrowane w prawidłowo prowadzonej ewidencji księgowej.

²⁶ Konta nr 404-01-3-M „Wynagrodzenia z umów o dzieło”; 402-08-3-M „Usługi obce”; 402-08-3-A „Usługi obce”; 402-03-3-A „Opłaty bankowe projektu”; 401-08-3-A „Materiały niskocenne”; 401-07-3-M „Materiały BHP”; 401-06-3-A „Wyposażenie powyżej 1500 zł”; 401-05-3-A „Wyposażenie do 1500 zł”; 401-03-3-M „Materiały promocyjne i reklamowe”; 401-02-3-A „Materiały biurowe”.

(akta kontroli str. 447-546)

3.3. W rozliczeniu kosztów realizacji zadania konkursowego stwierdzono wydatki niekwalifikowalne na łączną kwotę 50 372,02 zł. Szczegółowy opis nieprawidłowości znajduje się w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 533-561)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dokumenty księgowe poddane szczegółowemu badaniu (50), dotyczące realizacji projektu zostały sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym w dniu 23 marca 2021 r. a więc po upływie roku obrotowego oraz po zakończeniu realizacji projektu.

(akta kontroli str. 531-562)

Prezes Fundacji wyjaśniła, że dokumenty księgowe były weryfikowane od razu po ich otrzymaniu. Data widniejąca na opisie faktur i rachunków nie jest datą weryfikacji, a jedynie datą zatwierdzającą opis dokumentu.

(akta kontroli str. 599)

NIK zwraca jednak uwagę, że data wraz z podpisem Prezes Fundacji figuruje odpowiednio pod pozycją dotyczącą stwierdzenia zgodności merytorycznej oraz sprawdzenia pod względem rachunkowym i formalnym.

Zgodnie z Częścią B, Roz. II pkt 2 lit. a regulaminu konkursu, wydatki finansowe ponoszone w ramach realizowanych projektów muszą być udokumentowane za pomocą rzetelnych dowodów księgowych. Dowody księgowe związane z realizacją zadania powinny m.in. zostać sprawdzone pod względem merytorycznym (potwierdzającym np. dostawę towarów w określonej ilości) a także poddane kontroli formalno-rachunkowej²⁷. Wyłącznie dowody księgowe sprawdzone m.in. pod względem merytorycznym mogły być podstawą sporządzenia sprawozdania, które należało złożyć do 30 stycznia 2021 r. Dokonując sprawdzenia dowodów w dniu 23 marca 2021 r. Prezes Fundacji złożyła sprawozdanie w dniu 30 stycznia 2021 r. bez uprzedniego zweryfikowania prawidłowości dokumentów księgowych. W ocenie NIK, zatwierdzenie dokumentów księgowych po dokonaniu płatności, nie znajduje żadnego uzasadnienia.

2. Zakupione w ramach projektu: termowentylator, klimatyzator, drukarka, laptop, dron z akcesoriami, aparat – lustrzanka, odkurzacz, krzesło biurowe nie zostały oznaczone logo Programu lub informacją o ich sfinansowaniu ze środków Programu. Prezes Fundacji wyjaśniła, że zakupione rzeczy nie zostały oznakowane przez przeoczenie – w tym zakresie Fundacja stosowała się do postanowień regulaminu, zgodnie z którym oznaczeniu podlegały rzeczy wytworzone w trakcie realizacji projektu.

Zgodnie z § 6 ust. 1 umowy o realizację zadania publicznego²⁸ Fundacja zobowiązana była do umieszczenia logo programu lub informacji o treści „Projekt dofinansowany ze środków Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Demograficznej” na wszystkich zakupionych rzeczach, o ile ich wielkość i przeznaczenie tego nie uniemożliwia. W związku z brakiem oznakowania Fundacja nie zrealizowała umowy z MRPiPS w tym zakresie.

(akta kontroli str. 83, 784, 788)

Po zakończeniu kontroli, w wyniku złożonych wyjaśnień, Prezes Fundacji poinformowała, że dokonano prawidłowego oznakowania zakupionych

²⁷ Część B, Roz. II pkt. 2 lit. d regulaminu.

²⁸ Umowa nr BPD/KR/9/2020 z dnia 16 wrzesień 2020 r.

w ramach projektu rzeczy. Do wyjaśnień dołączono dokumentację fotograficzną potwierdzającą działania Fundacji w tym zakresie.

(akta kontroli str. 789-801)

3. Fundacja wydatkowała kwotę 15 000 zł na przygotowanie pomysłu konferencji, który to był tożsamy z treścią złożonej oferty. Prezes Fundacji wyjaśniła, że umowa zawarta pomiędzy Fundacją, a Wykonawcą dotyczyła również przygotowania oferty oraz jej złożenia. Sam pomysł konferencji pochodził od Wykonawcy, dlatego też Fundacja podjęła z nim współpracę.

(akta kontroli str. 39-41, 614-615)

Zgodnie z Częścią A Roz. III pkt 6 lit. a regulaminu konkursu kosztami kwalifikowalnymi są koszty niezbędne dla realizacji projektu. Zatem koszty te dotyczą fazy realizacji projektu, a nie jego przygotowania i opracowania oferty. Koszt zaprojektowania oferty nie był kosztem kwalifikowalnym w ramach konkursu.

4. Fundacja dokonała niegospodarnych zakupów w łącznej kwocie 23 037 zł. W ramach kosztów administracyjnych zakupiono: aparat-lustrzankę z akcesoriami za kwotę 11 114 zł (faktura 668/11/2020 z dnia 18 listopada 2020 r.); pojemnik na baterię do aparatu-lustrzanki za kwotę 275 zł (faktura 686/11/2020 z dnia 19 listopada 2020 r.); laptop za kwotę 4549 zł (faktura FN-321000/2020/12/10597 z dnia 29 grudnia 2020 r.); drona z akcesoriami za kwotę 7099 zł (faktura 2257/12/2020 z dnia 30 grudnia 2020 r.), które w ocenie NIK, nie są kosztami niezbędnymi do realizacji projektu, racjonalnymi i efektywnymi. Stanowiło to naruszenie regulaminu konkursu (Część A, roz. III, pkt 6a).

(akta kontroli str. 533, 547, 549, 562)

Odnosząc się do zakupu aparatu fotograficznego Prezes Fundacji wyjaśniła, że zakup lustrzanki związany był z dokumentowaniem działań, które nastąpiły po dniu konferencji, mieszczących się w ramach realizacji projektu. Aparat wykorzystywany jest do działalności statutowej Fundacji. W tym zakresie przedstawiono sześć zdjęć, bez wskazania w jakim dniu zostały one sporządzone oraz jakich wydarzeń dotyczyły. Zakupu aparatu dokonano trzy dni przed planowaną konferencją. Jednak NIK zwraca uwagę, że w zakresie fotorelacji z konferencji Fundacja zawarła umowę dotyczącą m.in. sporządzenia sesji fotograficznej podczas konferencji. Ponadto, konferencja była głównym i ostatnim działaniem w ramach projektu. Oferta stanowiąca załącznik do umowy, jak też sporządzone później sprawozdanie nie zawierały informacji o innych działaniach w ramach projektu uzasadniających zakup aparatu.

(akta kontroli str. 585-589, 758)

Prezes Fundacji wyjaśniła również, że zakup laptopa w dniu 29 grudnia 2020 r. wynikał z potrzeby udostępnienia go dla wszystkich współpracowników m.in. księgowej i wykorzystywany był podczas rozliczania dotowanego zadania. NIK zwraca jednak uwagę, że wcześniej (tj. w dniach 12 października 2020 r. i 20 listopada 2020 r.) Fundacja zakupiła laptopa w kwocie 9 999 zł oraz tablet w kwocie 5075,06 zł. Zakup kolejnego (trzeciego) tego typu urządzenia nie był w żaden sposób uzasadniony. Fundacja korzystała z zewnętrznego biura księgowego, zatem ten argument również nie zasługuje na uwzględnienie.

(akta kontroli str. 531, 535, 560, 759)

Zakup dronu Fundacja uzasadniała potrzebą uatrakcyjnienia filmów promujących konferencję (10). Fundacja wyjaśniła, że firma z którą zawarto umowę nie dysponowała dronem. Zgodnie z przedłożoną fakturą dron został zakupiony w dniu 30 grudnia 2020 r. zatem po zakończeniu głównych działań przewidzianych w projekcie. Prezes Fundacji wyjaśniła, że sprzęt został

udostępniony Fundacji do testów w dniu 15 października 2020 r. Nie przedłożono jednak żadnej umowy w tym zakresie poza oświadczeniem firmy. NIK nie podziela wyjaśnień Prezes Fundacji. Dokumentem potwierdzającym dokonanie wydatku ze środków projektu była faktura zakupu. Ponadto, sprzęt został użyty do dwóch spośród dziesięciu filmów dlatego też wydatek ten należy uznać jako wydatek niegospodarny.

(akta kontroli str. 549, 759, 771, 781)

5. Fundacja dokonała wydatków w ramach projektów na kwotę 18 204,77 zł, które to były wydatkami nieracjonalnymi i niezwiązanymi z realizowanym projektem. W ramach kosztów administracyjnych zakupiła: odkurzacz za kwotę 1299 zł (faktura FAV/3240898 z dnia 31 grudnia 12.2020 r.); głośnik za kwotę 2099 zł (faktura FS-620096/20/MEPL1/12 z dnia 30 grudnia 2020 r.); zestaw wyposażenia meblowego za kwotę 4999,99 zł (faktura FS-12394/12/2020/RO z dnia 30 grudnia 2020 r.); wykładzinę PCV za kwotę 2430 zł (faktura 1289/20 z dnia 30 grudnia 2020 r.); wyposażenie biurowe²⁹ na łączną kwotę 2789,87 zł (faktura PLINV21000000737350 z dnia 29 grudnia 2020 r.); gimbal ręczny, przedłużacze, termowentylator, klimatyzator za łączną kwotę 3440,91 zł (faktura FS-26678/21/MEPL1/01 z dnia 31 grudnia 2020 r.); fotele na łączną kwotę 1146 zł (faktura 1876/2020 z 31 grudnia 2020 r.), które to nie są kosztami racjonalnymi, efektywnymi i niezbędnymi do realizacji projektu.

(akta kontroli str. 543-555, 559, 561)

Prezes Fundacji wyjaśniła, że zakup wyposażenia biurowego i wykładziny zapewniły podstawową infrastrukturę pracy w biurze. Gimbal ręczny służył do przeprowadzania rozmów dotyczących projektu. Klimatyzator i termowentylator zapewniły odpowiednią temperaturę w pomieszczeniu biura. Głośnik zapewnił odpowiednie nagłośnienie spotkań w trakcie realizacji projektu. Zakup odkurzacza umożliwił zapewnienie czystości w pomieszczeniach.

(akta kontroli str. 758-759)

NIK nie podziela wyjaśnień Prezes Fundacji. Przede wszystkim wszystkie wskazane wyżej urządzenia i rzeczy zakupione zostały 29-31 grudnia 2020 r. a więc w ostatnich dniach realizacji projektu, przy czym należy podkreślić, że główne działanie w ramach projektu (konferencja) odbyło się 21 listopada 2020 r. Zgodnie z Częścią A Roz. III pkt 6 regulaminu I Otwartego konkursu ofert w zakresie promocji rodziny „Po pierwsze rodzina!” na rok 2020, kosztami kwalifikowanymi są koszty niezbędne dla realizacji projektu, racjonalne i efektywne. Natomiast zgodnie z Częścią A Roz. III pkt 7 regulaminu kosztami niekwalifikowanymi są koszty nie odnoszące się jednoznacznie do projektu. Wszystkie wyżej wskazane zakupy dokonane zostały po zakończeniu przez Fundację działań związanych z projektem. Zakupy te stanowiły wyposażenie biura Fundacji, a nie działania związane z realizacją projektu.

OCENA CZĄSTKOWA

Fundacja wyodrębniła w ewidencji księgowej środki otrzymane na realizację umowy, wydatki zostały prawidłowo udokumentowane i rozliczone, poniesione w okresie realizacji zadania publicznego oraz przewidziane w budżecie projektu. Kontrola jednak wykazała koszty niekwalifikowalne, które zostały poniesione w ramach projektu oraz brak oznakowania rzeczy zgodnie z umową zawartą z MRPIPS. Ponadto, Fundacja nie dokonała sprawdzenia dokumentów księgowych pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym dowodów księgowych przed ich ujęciem w sprawozdaniu z realizacji zadania.

²⁹ Krzesło biurowe, regały, wieszak, kosz na odpady.

IV. Wniosek

Wniosek

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnioskuje o dokonanie, w uzgodnieniu z Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej, ponownego rozliczenia kwoty 56 241,77 zł, wydatkowanej na opracowanie oferty oraz zakupy sprzętu i wyposażenia biura, które nie były racjonalne i niezbędne dla realizacji projektu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 28 lutego 2022 r.

Kontroler
Anna Rżysko
Specjalista kontroli państwowej

/-/

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny
p.o. Dyrektor
Dariusz Rogowski

/-/

.....
podpis

Na podstawie art. 35c ust. 1 ustawy o NIK w powyższym tekście dokonano sprostowania oczywistej omyłki rachunkowej polegającej na zastąpieniu znajdującej się na str. 10, w wierszu 3 od góry, liczby: „50 372,02” liczbą: „56 241,77”.

Warszawa, 26 kwietnia 2022 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny
p.o. Dyrektor
Dariusz Rogowski

/-/

.....
podpis